

Nr 22.

Ankom till riksdagens kansli den 12 februari 1926 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av väckt motion angående inlösnings av stamaktierna i aktiebolaget Vin- och spritcentralen.

(4:e avd.)

I en inom andra kammaren av herr *E. Lithander* väckt motion (nr 258), vilken hänvisats till förberedande behandling av statsutskottet, har hemställts, att riksdagen för sin del ville besluta, att staten under budgetåret 1926—1927 måtte begagna sin rätt att inlösa stamaktierna i aktiebolaget Vin- och spritcentralen.

Beträffande de skäl, motionären anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

Det yrkande, motionären framställt i förevarande motion, sammanfaller helt med en i motion inom andra kammaren vid 1925 års riksdag (nr 218) gjord hemställan. I utlåtande rörande sistnämnda motion erinrade statsutskottet, att stamaktierna i aktiebolaget Vin- och spritcentralen uppginge till 400 och lydde var och en å 1,000 kronor. Å ifrågavarande aktier, som vore fördelade på 10 enskilda personer, varå de övergått från aktiebolaget Stockholmssystemet, utginge utdelning med allenast visst begränsat belopp. I anslutning härtill anförde utskottet bland annat följande.

»Till en början må i avseende å motionärernas yrkande framhållas, att en inlösen av ifrågavarande stamaktier medför skyldighet för statsverket att i mån av anfordran inlösa jämväl preferensaktierna i aktiebolaget Vin- och spritcentralen. Nämnda preferensaktiekapital uppgår till 19,600,000 kronor. Om än icke inlösen av dessa preferensaktier för närvarande i någon större utsträckning skulle komma att påfordras, har utskottet ansett sig böra omnämna detta förhållande, vilket torde vid frågans bedömande böra beaktas.

Spörsmålet om Vin- och spritcentralens lämpliga organisation har så sent som vid 1923 års riksdag varit föremål för statsmakternas omprövning. Gentemot tanken på ett rent statsmonopol anfördes av departementschefen bland annat, att det ur principiella synpunkter syntes mindre tilltalande, att staten så engagerade sig i rusdryckshanteringen, att staten direkt uppträdde såsom köpare och säljare. Det vore enligt departementschefens mening ej heller uteslutet att det kunde vara förenat med vissa ej obetydliga olägenheter för staten att själv uppträda på den utländska marknaden såsom köpare av viner och spirituosa. Riksdagen lämnade dessa synpunkter utan erinran, och den nuvarande avvägningen mellan statens inflytande och av de

av vederbörande privata aktieägare företrädde intressena fastslogs av riksdagen såsom lämplig.

Såvitt utskottet kan finna, hava sedan dess inga omständigheter tillkommit, som vid innevarande riksdag böra påkalla beslut om ändring i detta förhållande.»

I enlighet med utskottets hemställan vann motionen icke riksdagens bifall.

Under åberopande av vad utskottet sålunda tidigare i ämnet anfört, får utskottet i avseende å det nu motionsvis ånyo i samma syfte gjorda yrkandet hemställa,

att den av herr Lithander i ämnet väckta motionen icke må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 12 februari 1926.

På statsutskottets vägnar:

S. H. KVARNZELIUS.

Närvarande: Se under utlåtandet nr 20.

Reservationer:

av herrar *P. M. Olsson* i Blädinge, *O. Olsson* i Kullenbergstorp och *B. F:son Holmgren*, vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka den i ämnet väckta motionen;

av herrar *C. P. V. Nilsson* i Gränebo och *C. G. Ekman*.